

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

СТРАТЕГІЇ

**ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ**

08 червня 2023 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2023

ЗМІСТ

ЗМІНИ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ.....	9
Ю.М. Колесник, М.О. Авраменко, Ю.Ю. Рябоконт	
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ЗАПОРІЗЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ	11
С.А. Моргунова, О.П Школова, В.С. Дмитрієв, Ю.А. Ганошенко	
ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ MS TEAMS ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	14
В.А. Візір, О.В. Деміденко, І.Б. Приходько, А.С. Садонов, В.В. Буряк	
ЗНАЧЕННЯ НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ: ПРОСУВАННЯ ЗНАНЬ, СТИМУЛЮВАННЯ ПРОГРЕСУ, ПРОСУВАННЯ НАУКОВОЇ КАР'ЄРИ.....	16
Н.В. Підкович	
ІНТЕРАКТИВНІ ДОДАТКИ, ІНТЕГРОВАНІ ДО MS TEAMS, ЯК ЗАСІБ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	17
Ж.М. Рагріна	
СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ НА КАФЕДРАХ МЕДИКО-БІОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ	18
І.Ф. Беленічев, С.А. Моргунова, Н.В. Бухтіярова, І.Б. Самура, О.М. Кучковський, Г.І. Бесараб, В.П. Риженко, О.Г. Алієва, О.О. Попазова	
УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ АКУШЕРСТВА, ГІНЕКОЛОГІЇ ТА РЕПРОДУКТИВНОЇ МЕДИЦИНИ ННПО В РАМКАХ ОНЛАЙН-ОСВІТИ	20
Н.В. Авраменко, Д.Є. Барковський, О.А. Нікіфоров, О.В. Кабаченко, О.О. Ломейко, І.В. Семененко	
НОВІ ВИМОГИ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЗА ФАРМАЦЕВТИЧНИМ НАПРЯМКОМ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	22
І.М. Білай	
ПЕРВИННА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ЗА ФАХОМ «ПЕДІАТРІЯ» В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ТА ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ	25
Л.М. Боярська	
НОВІТНІЙ ФОРМАТ ПІДГОТОВКИ ФАРМАЦЕВТА-СПЕЦІАЛІСТА В ІНТЕРНАТУРІ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ФАРМАЦІЯ»	26
І.В. Бушуєва, Т.В. Хортецька, О.К. Єренко	
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СПІЛКУВАННЯ НЕРІДНОЮ МОВОЮ ІНОЗЕМЦІВ НА ДОВУЗІВСЬКОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ.....	28
Л.І. Васецька	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ЗА ВИБОРОМ «ОСНОВИ ХІМІЧНОЇ МЕТРОЛОГІЇ» НА КАФЕДРІ АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	30
С.О. Васюк, А.С. Коржова, Н.О. Нагорна, К.П. Медведєва, Ю. М. Жук, А.О. Донченко	
РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ РОБОТИ НА КАФЕДРІ АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ ЗА ДОПОМОГОЮ MICROSOFT TEAMS	31
С.О. Васюк, Н.О. Нагорна, А.С. Коржова, Д.І. Дочинець, К.П. Медведєва, Ю.М. Жук, А.О. Донченко, О.Р. Малецька,	
ОПТИМІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ КУРСАНТІВ ЦИКЛІВ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ НА КАФЕДРІ ЛАБОРАТОРНОЇ МЕДИЦИНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО ЧАСУ	32
Л.Л. Воронцова, А.О. Остапенко, В.А. Коваленко, О.С. Козачук, С.О. Кенійз	

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СПІЛКУВАННЯ НЕРІДНОЮ МОВОЮ ІНОЗЕМЦІВ НА ДОВУЗІВСЬКОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ

Л.І. Васецька, керівник Центру підготовки іноземних громадян, доцент

Ключові слова: організація навчання спілкування, іноземні слухачі, он-лайн навчання, засоби навчання, цифрові навчальні технології.

Вступ. Побудова навчального процесу, визначення і керування певними дидактичними принципами залежить від основної мети викладання навчальної дисципліни. Практичний курс «Українська мова як іноземна», який вивчають іноземні слухачі довузівського етапу підготовки, за кінцеву мету має формування іншомовної комунікативної компетенції. Після підготовчого факультету іноземці, у першу чергу, повинні спілкуватися українською у повсякденних та соціально-культурній сферах. Проте організація освітнього процесу в умовах воєнного стану потребує відповідних до обставин коректив і змін як у форматі навчання, так і цілей, задач і змісту навчання, а також оптимізації та перегляду методів і форм викладання дисципліни.

Сьогодні у вищих навчальних закладах України викладання дисципліни «Українська мова як іноземна» відбувається в умовах дистанційного навчання. Така форма організації навчального процесу на довузівському етапі мовної підготовки є питанням дискусії для багатьох методистів.

Основна частина. На довузівському етапі навчання мови іноземців одне з перспективних завдань - навчити повсякденного спілкування, тобто сформувати у іноземних слухачів навички мовленнєвої поведінки і надати їм мовні базові знання про основи функціонування української мови. На відміну від носіїв мови, які рідне повсякденне спілкування засвоїли без спеціальної підготовки, тобто природним шляхом життєвої практики, іноземцям для ефективного і швидкого засвоєння мовленнєвих навичок і вмінь необхідна соціалізація в країні, мову якої вони вивчають, необхідне занурення у іншомовне комунікативне середовище. Проте сучасна система навчання пропонує нам інші умови для навчання, звідси й інші принципи роботи, які спрямовані на формування і розвиток комунікативної компетенції іноземців.

Іноземні слухачі, оскільки це вже сформовані мовні особистості, мають поєднати свій комунікативний досвід з навичками спілкування нерідною мовою. Це можливо, коли мовленнєва діяльність відбувається в умовах природньої реальної комунікації. Цей процес ускладнюється при on-line навчанні, в умовах віртуального мовного простору, коли носієм мови і реальним співрозмовником є тільки викладач та віртуальні особистості, за якими іноземний слухач веде пасивне спостереження і намагається копіювати їхню мовленнєву культуру, національну мовну специфіку, комунікативну поведінку, щоб потім це відтворити в запропонованих викладачем навчальних комунікативних ситуаціях.

Актуальності набуває проблема вибору навчальної форми спілкування, тематики комунікації, мовного інструментарію або сукупності мовних та мовленнєвих засобів, які необхідні для входження в комунікативне поле. Залежно від поставленої комунікативної задачі обирається одна з типових форм мовленнєвої діяльності - діалог або монолог, чи такий різновид як розмовний монолог, який синтезує у собі риси діалогічності.

Для наближення навчальної (уявної) ситуації до реальної необхідно чітко і, що особливо важливо на довузівському етапі, детально описати обставини спілкування і надати типові мовленнєві моделі з комунікативним алгоритмом їх реалізації. Отже, виникає проблема, як саме слід деталізувати умови комунікації або обставини спілкування, щоб ефективно змоделювати реальне спілкування у форматі on-line навчання.

На початковому етапі навчання мови вербалізація елементів комунікативної ситуації стикається ще з однією проблемою: труднощі психологічні та обмеження словникового запасу іноземців. Психологічні труднощі зумовлені спілкуванням через «екран монітора», через відсутність колективної підтримки, яка є в аудиторії під час оф-лайн навчання і яка неможлива в форматі on-line,

де превалує у більшості випадків ізолюваність особистості та «індивідуальна форма навчання у колективі». Такі умови ускладнюють задачу викладача - створити атмосферу невимушеного, дружнього, творчого спілкування з моментами колективного змагання або взаємного стимулювання («підігрівання») один одного, що важливо для ініціативи вступу у діалог, зняття внутрішньої напруги, яка заважає іноземним слухачам спілкуватися нерідною мовою.

У практиці on-line навчання спілкування іноземців, щоб не залишитися на моделі «однобічної комунікації» [1, С. 29], коли комунікація учасників навчального процесу концентрується навколо викладача, необхідно активно використовувати усі переваги цифрових навчальних технологій.

Саме такі засоби навчання як відео, презентації, мультимедіа презентації надають можливість ефективно, оптимально, за більш короткий час, донести необхідні мовні та мовленнєві знання до іноземців. Це умови для більш чіткого і глибшого розуміння іноземцями поставленої комунікативної задачі, умови для реалізації їхньої можливості звернутися до аудіо або візуальних матеріалів повторно і співвідносити їх зі своїм уявленням про предмет і тематику спілкування. Усі вищезазначені чинники знімають проблему неадекватної комунікативної реакції з боку слухачів.

Впроваджуючи цифрові медіа до навчального процесу, вирішується задача підвищення якості навчальних матеріалів (електронні підручники, електронні посібники та практикуми, граматичні тренінги та мовленнєві тренажери, аудіо та відео навчальні матеріали тощо), звідси підвищується ефективність співпраці не тільки у діаді «викладач - іноземний слухач», а у діадах «іноземний слухач - іноземний слухач».

Сучасний навчальний процес на довузівському етапі мовної підготовки - це інтеракція, яка відбувається на рівні on-line вербального спілкування викладача та іноземного слухача. Тому важливо не тільки викликати мовленнєву дію іноземців, а й підтримати його активну комунікативну участь у цій діяльності. Отже, дидактичне завдання - мотивувати і підтримати мовленнєву діяльність іноземних слухачів - виконують навчальні цифрові медіа.

Розглядаючи цифрові медіа як такі, необхідно чітко дотримуватися принципів доступності цих матеріалів під час аудиторних та позааудиторних занять, відповідності їх змісту навчальній програмі та рівню підготовки іноземців, диференційності за складністю для використання їх як матеріалів для самостійної роботи або як засобу для самоконтролю.

Як результат активного впровадження при on-line форматі цифрових медіа технологій спостерігаємо у іноземців підвищення зацікавленості дисципліною та вирівнювання успішності, що знизилась у перші два роки переходу закладів вищої освіти України до дистанційного навчання.

На сьогодні не стоїть проблема доцільності або недоцільності використання цифрових навчальних технологій, проте актуалізується завдання ефективної імплементації аудіо та відео навчальних матеріалів до навчального процесу, поєднання Інтернет ресурсів і навчальних матеріалів в форматі мультимедійного контенту на базі цифрових технологій. Вирішується задача не тільки широкого використання новоствореного мультимедійного контенту (наприклад, електронний підручник), а й надання можливості іноземним слухачам самостійно опановувати матеріал та здійснювати самоконтроль своїх знань та мовленнєвих навичок, використовуючи розвинуту та багаторівневу систему пошуку навчальних даних, які забезпечують оптимальне та єдине вирішення мовленнєвої задачі. Важливим є те, що іноземний слухач сам відповідно до сформованих у нього комунікативних та мовленнєвих компетенцій, обирає необхідні засоби та змістовні ресурси, індивідуальні теми навчання.

Отже, вирішується проблема формування у іноземців навичок творчого пошуку та усвідомленого відбору навчальної інформації для здійснення комунікації, спираючись на доступність матеріалів в їх ретро- та перспективному темпоральному аспекті.

Принцип конструктивізму та експерименту в організації навчального спілкування на базі використання цифрових навчальних технологій має обов'язково бути задіяним на сучасному етапі мовної підготовки. Іноземний слухач має не пасивно співпрацювати з комп'ютерним навчальним середовищем. Ця взаємодія «повинна призводити до активного конструювання знань», [2, С. 144]

«студенти повинні мати можливість експериментувати у ньому та контролювати своє навчання» [2, С. 145].

Формат on-line продовжує активно використовувати традиційну методику навчання іноземної мови, яка базується на принципі адекватності комунікативних цілей заняття і рівня володіння українською мовою іноземцями на початковому етапі навчання мов, тобто обмеженість спілкування на цьому етапі словниковим резервом, мовленнєвою базою моделей, лексико-граматичних конструкцій, необхідних для мовленнєвої діяльності.

Завершальним етапом навчання комунікації є рольові ігри, оскільки це найбільш складний за структурним та змістовим компонентом мовленнєвий вид діяльності. Проте саме рольові навчальні ігри або комп'ютерні навчальні ігри - це ресурс як для тренінгу, так і для закріплення мовного та мовленнєвого матеріалу. Зазначимо, що для нинішнього слухача спілкування або участь у рольовій грі, яке здійснюється у форматі комп'ютерної комунікації спрощує або частково знімає проблему висловлювання іноземною мовою перед аудиторією, оскільки психологічно він залишається в зручних для нього умовах «комп'ютерного спілкування» через монітор, знижується рівень страху зробити мовленнєву помилку і побачити негативну зорову або жестову реакцію з боку однокласників. Отже, при on-line навчанні частково долається мовний бар'єр, який притаманний для аудиторного спілкування в оф-лайн форматі, та реалізується принцип продуктивності навчання за більш короткий час.

Висновки. Таким чином, проаналізовано основні проблеми, які необхідно вирішити при on-line навчанні спілкування нерідною мовою іноземців, а також окреслено шляхи подолання цих труднощів. Особливу увагу необхідно приділити дидактичним принципам, які сприяють ефективності та продуктивності навчання іншомовного спілкування.

Література

1. Перспективні педагогічні технології в шкільній освіті: навч. посібник / за ред. С.П. Бондар. - Рівне: Ред.-вид. центр «Тетіс» між народ. Ун-ту «РЕГІ», 2003. - 200 с.

2. Огурцова О. Л. Принципи використання комп'ютерної гри у навчанні ділової англійської мови студентів економічних спеціальностей у закладах вищої освіти в Україні // Викладання мов у Вищому навчальному закладі освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки : 36. наук. праць. – Вип. 34. –Харків, 2019. – С.138-148.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ЗА ВИБОРОМ «ОСНОВИ ХІМІЧНОЇ МЕТРОЛОГІЇ» НА КАФЕДРІ АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

С.О. Васюк (професор ЗВО), А.С. Коржова (доцент ЗВО), Н.О. Нагорна (доцент ЗВО), К.П. Медведєва (доцент ЗВО), Ю. М. Жук (ст. викладач ЗВО), А.О. Донченко (ст. викладач ЗВО)

Ключові слова: воєнний стан, навчання, онлайн-курс.

Воєнний стан – це особливий правовий режим, уведений указом президента 24 лютого 2022 року на всій території України. Освітня галузь України, як і всі сфери життя суспільства, зазнала серйозних змін в зазначених умовах. Навчання під час війни характеризується негативними змінами в організації цього процесу. Задля забезпечення якості освіти повинні прийматися чіткі, швидкі та вчасні рішення.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Фармація» другого (магістерського) рівня вищої освіти [1], у Запорізькому державному медико-фармацевтичному університеті на кафедрі аналітичної хімії викладається курс за вибором «Основи хімічної метрології». Згідно навчального плану підготовки провізорів за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр», вивчення навчальної дисципліни здійснюється на 2 курсі.

Хімічна метрологія як навчальна дисципліна базується на знаннях з аналітичної хімії, фізики та математики; закладає основи вивчення фармацевтичної хімії, біологічної хімії, технології ліків та передбачає формування умінь застосування одержаних знань для вивчення спеціальних дисциплін та у професійній діяльності.